

УДК 656.078.1
UDC 656.078.1

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЖИТТЄВИМ ЦИКЛОМ ПРОЕКТІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ

Лебідь В.В., Національний транспортний університет, Київ, Україна

Кунда Н.Т., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

PROJECT MANAGEMENT OF LOADS LIFE CYCLE OF INTERNATIONAL FREIGHT TRANSPORTATION

Lebid V.V., National Transport University, Kyiv, Ukraine

Kunda N.T., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ЖИЗНЕННЫМ ЦИКЛОМ ПРОЕКТОВ ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ

Лебедь В.В., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Кунда Н.Т., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими та практичними завданнями.

Сучасний стан перевезень вантажів у міжнародному сполученні посилює конкуренцію серед українських перевізників. Саме зростаюча конкуренція на ринку міжнародних автомобільних перевезень змушує проектно-орієнтовані підприємства транспортної галузі України шукати нові можливості для зниження витрат на перевезення. А відтак, успішне втілення транспортного забезпечення проекту перевезення вантажів на проектно-орієнтованому підприємстві транспортної галузі та ефективна реалізація запланованого продукту є результатом дотримання чітко сформульованих дій на всіх етапах життєвого циклу проекту [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених частин загальної проблеми.

Проблемами вдосконалення процесів перевезення вантажів у міжнародному сполученні займаються багато вчених. Як приклад, проблема організації транспортно-логістичних послуг при перевезенні вантажів висвітлюється в роботах А.І Воркута, Т.А. Воркут, В.А. Рача, Г.С. Прокудіна, В.Л. Диканя, К.В. Кошкіна, А.М. Новікової. Але, як правило, розглядаються окремі питання розвитку процесів перевезення, які не споріднюються з елементами управління проектами. На сьогодні науковці широко, але найчастіше відокремлено від транспортного забезпечення, розглядають питання управління проектами, які висвітлені у роботах С.Д. Бушуєва, Н.С. Бушуєвої, Т.А. Воркут, С.В. Цюцюри, В.А. Рача, Ю.М. Теслі, І.В. Чумаченка та інших вчених. Однак на даний час комплексному розв'язанню питань з управління проектами транспортного забезпечення перевезення вантажів приділяється надто мало уваги, тому цей напрямок наукових досліджень потребує значної уваги і має цікаві перспективи.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сьогодні в умовах швидкого розвитку трансферу технологій, термінологічний словник керівників транспортних підприємств збагатився новими термінами. Широкого впровадження в бізнес - операціях проектно-орієнтованого підприємства набувають такі поняття як методологія організації планування, контролю та ефективності реалізації продукту проекту протягом його життєвого циклу [2]. Адже для керівництва підприємства важливою задачею є ефективна реалізація продукту проекту, тобто досягнення заданого ефекту при мінімальних затратах.

Для транспортного забезпечення проектів перевезення вантажів (надалі ППВ), які реалізуються у конкурентному середовищі автотранспортних послуг, слід використовувати теорію управління проектами. При проектуванні різних видів проектів транспортного забезпечення, використовуючи елементи управління проектами, слід дотримуватися таких етапів життєвого циклу проекту як формулювання бізнес-ідеї проекту, постановка цілей і задач, поетапна їх реалізація та створення продукту проекту перевезення (транспортної послуги). Надання якісних транспортних послуг при перевезенні вантажів як реалізація продукту проекту є динамічним процесом, що реалізується за умов невизначеності (впливу внутрішніх та зовнішніх факторів), має обмеження в часі (оскільки залежить

від виду вантажу) і характеризується наявними ресурсами та особливостями експлуатації продукту проекту.

Відповідно до стандарту Project Management Body of Knowledge (PMBOK) Американського інституту управління проектами (PMI), проект – це окреме завдання з конкретними цілями, які обов'язково включають вимоги до часу, вартості та якості результатів, що досягаються [3,4]. Відповідно до роз'яснення тлумачного словника з управління проектами, проект – це певне завдання з визначеними вихідними даними й встановленими результатами (цілями), що обумовлюють спосіб його вирішення.

Вважаємо, якщо результатом проектної діяльності проектно-орієнтованого підприємства транспортної галузі є суттєве покращення бізнес-операцій підприємства, збільшення контрактів на доставку вантажів та укладених угод між усіма учасниками транспортного процесу, то такий проект є ефективним і конкурентоспроможним.

Визначення 1. Проект транспортного забезпечення вантажних перевезень – це унікальна діяльність проектно-орієнтованого підприємства, яка спрямована на задоволення потреб замовника на перевезення вантажів у внутрішньому і міжнародному сполученні та створення унікального продукту проекту з урахуванням правил «комерційного трикутника» час доставки- сервіс- тариф.

Стратегічною метою такого проекту є підвищення результативності бізнес-процесів підприємства на ринку транспортних послуг шляхом дотримання сукупності зобов'язань, урегульованих нормативно-правовими актами українського та європейського законодавства.

Визначення 2. Продукт проекту перевезення – це транспортна послуга, яка може бути нестійкою і змінюваною, формується керівництвом підприємства та надається суб'єктам міжнародного ринку вантажних перевезень, націлена на задоволення потреб вантажовласників та інших учасників процесу доставки вантажів.

Важливим питанням реалізації продукту проекту перевезення є територія, тобто де саме поширюється «дія» ринку транспортних послуг. Якщо реалізація продукту проекту перевезення відбувається лише в межах території України – то в такому випадку учасники ППВ дотримуються законодавчої бази України. Проте на сьогодні українські перевізники широко надають послуги і на міжнародному ринку (виконують перевезення автомобільними маршрутами європейського значення та міжнародними транспортними коридорами) і саме виконуючи міжнародні перевезення, перевізник зазнає впливу ринку міжнародних транспортних послуг (Директива 2003/59/ЄС, Директива 2014/45/ЄС, Директива 2007/46/ЄС).

Визначення 3. Результат проекту перевезення вантажів – підвищення якості продукту проекту шляхом застосування проектного підходу в управлінні підприємством, а також розширення бізнес-процесів проектно-орієнтованого підприємства з метою підвищення конкурентоспроможності. Однак варто зазначити, що вимоги вантажовласників до результату проекту відрізняються за своєю суттю, змістом, часом та вартістю реалізації проекту. І саме результат проекту залежить від можливості керівництва підприємства приймати та впроваджувати виважені логістичні рішення на етапі планування проекту для отримання більш якісного продукту.

Якість за стандартами PMBOK – це сукупність властивостей та характеристик послуг, які надають можливість задовольняти зумовлені чи передбачені потреби споживача [4,6,9]. Таким чином, враховуючи таке означення якості, сформуємо власне трактування поняття якості транспортної послуги як продукту проекту.

Визначення 4. Якість транспортної послуги як продукту проекту - це ступінь відповідності сукупності властивостей та характеристик проекту вимогам вантажовласників, перевізників, експедиторів та інших учасників ринку міжнародних перевезень вантажів. Забезпечення якості транспортних послуг у проектах перевезення дозволяє підприємству, з одного боку, зменшити собівартість наданих послуг шляхом мінімізації витрат, а з іншого боку – збільшити дохід шляхом підвищення привабливості якості наданих послуг для клієнтів.

Основою для реалізації проекту перевезення вантажів у міжнародному сполученні є його стислий опис з урахуванням життєвого циклу проекту [5,7]. Адже вимоги до ефективності проекту і якості продукту проекту відносяться не тільки до надання транспортних послуг як кінцевого результату транспортної діяльності, але і безпосередньо до життєвого циклу продукту проекту. Тому проект має включати набір вимог клієнтів щодо маршрутів перевезень, обов'язково погоджених із замовником послуг, з урахуванням можливостей виконання послуги. Варто зазначити, що закінчення життєвого циклу проекту перевезення не обов'язково означає, що перевезення виконане згідно з умовами договору. На практиці у багатьох випадках вантажовласники можуть вимагати і супутні

послуги, які керівництво проектно-орієнтованого підприємства включає в бізнес-операції проекту перевезення задля задоволення вимог клієнтів.

Керівництво проектно-орієнтованого підприємства затверджує порядок і процедури розробки конкретної послуги по перевезенню вантажу, організації надання послуги і визначає відповідальність кожного учасника процесу проектування послуги на кожному етапі життєвого циклу (рис. 1).

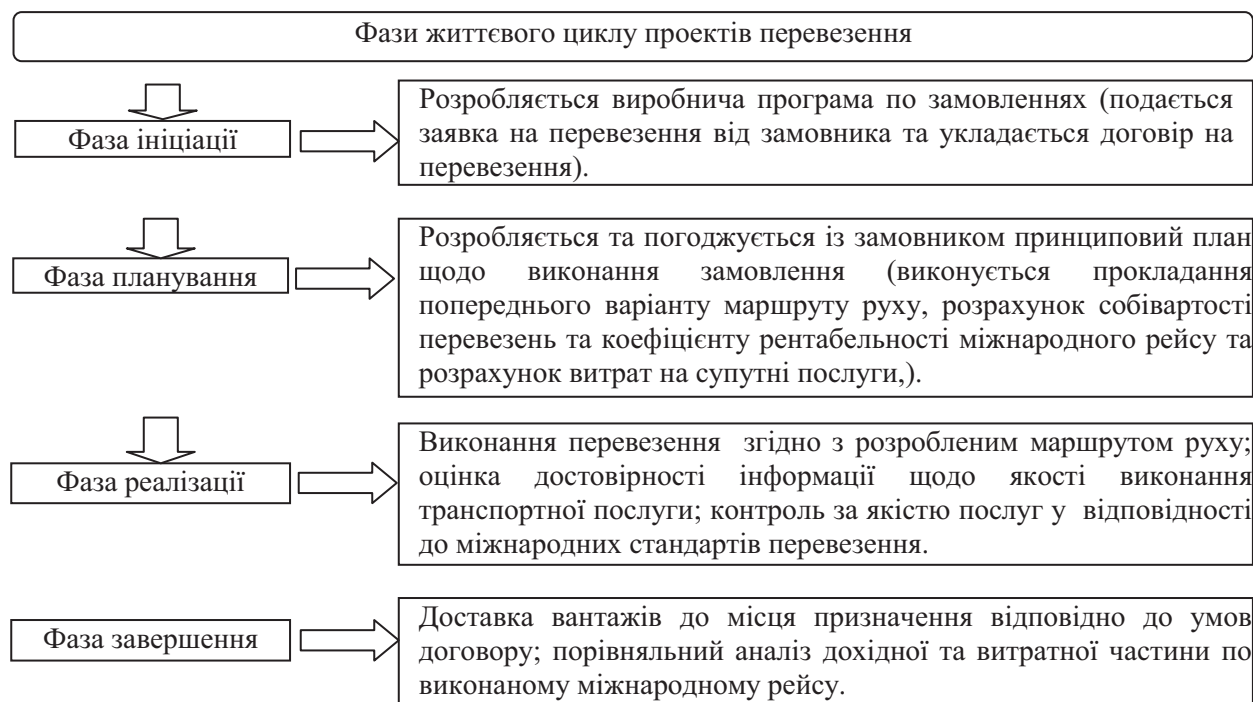

Рисунок 1 – Структуризація завдань за етапами життєвого циклу проекту

Керівництво проектно-орієнтованого підприємства при реалізації проекту транспортного забезпечення ставить перед проектною командою дві цілі, перша з яких є доставка вантажу від пункту відправлення до пункту призначення з дотриманням всіх європейських стандартів та вимог замовника.

Головна умова досягнення цієї цілі полягає у виконанні робіт на фазі планування проекту перевезення, оскільки успішна реалізація продукту проекту залежить від розроблення конкретного маршруту перевезення та оформлення необхідних проектних документів, які дають можливість замовнику прийняти рішення щодо доцільності вибору підприємства. Друга ціль, яка є важливою для керівництва підприємства – отримання максимального прибутку вже на фазі реалізації та завершення проекту. Не менш важливою є остання фаза закриття проекту, яка передбачає досягнення кінцевої мети як замовником проекту (тобто вчасна та якісна доставка вантажу в пункт призначення), так і виконавцем проекту (задоволення потреб клієнта і отримання прибутку).

Висновки. Отже, саме дотримання усіх фаз життєвого циклу проекту є запорукою успіху транспортного підприємства в умовах жорсткої конкуренції на ринку перевезення. І інтереси та дії кожної із сторін на кожній фазі проекту визначають, чи отримають вони прибуток від реалізації транспортної послуги як продукту проекту або, навпаки, втратять.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Лебідь В.В. Основні принципи реалізації проектів перевезення у міжнародному сполученні / В.В. Лебідь // Тези XIII Міжнародної конф. «PM Kiev'16», Київ, 13-14.05.2016 р. «Управління проектами в розвитку суспільства» на тему «Проекти в умовах глобальних загроз, ризиків і викликів». – К.: КНУБА, 2016 – С. 142-143.
2. Рач В.А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку / В.А. Рач, О.В. Россошанська, О.М. Медведєва // навч. посіб. за ред. В.А. Рача. – К.: «К.І.С.», 2010. – 276 с.
3. Руководство к Своду знаний по управлению проектами. (Руководство PMBOK) . – 3-е изд. – Project Management Institute, Four Campus Boulevard, Newtown Square, PA 19073-3299 USA, 2004. – 388 с.

4. Бушуєв С.Д. Словник-довідник з питань управління проектами / С.Д. Бушуєв // Українська асоціація управління проектами. – К.: Видавничий дім «Ділова Україна», 2001. – 640 с.
5. Воркут Т.А. Методичні основи формування стратегічного портфеля проектів систем перевезень в організаціях термінальної доставки вантажів автомобільним транспортом / Т.А. Воркут, О.Є. Білоног // Управління проектами, системний аналіз і логістика: Науковий журнал. Вип. №9. – К.: НТУ, 2012. – 462 с.: іл. – С. 15-24.
6. Kaplan, Norton, 2000 – Kaplan R.S., Norton D.P. The Strategy- Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment. Boston: Harvard Business School Press, 2000. [Рус.изд.: Каплан Р.С., Нортон Д.П. Организация, ориентированная на стратегию. Как в новой бизнес-среде преуспевают организации, применяющие сбалансированную систему показателей. М.: Олимп-Бизнес, 2004].
7. Бушуєв С.Д. Технологічна зрілість як інструмент стратегічного розвитку компаній на основі управління проектами / С.Д. Бушуєв, Н.С. Бушуєва, О.О. Покровицька // Управління проектами та розвитку виробництва : зб. наук. пр. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2004. - № 1 (9). – С.5-16.
8. Лебідь В.В. Підходи до прийняття оптимального рішення щодо вибору проекту перевезення вантажів / В.В. Лебідь, Н.Т. Кунда // Сучасні інформаційні та інноваційні технології на транспорті (MINTT – 2016) [Збірка матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конференції (24-26 травня 2016 р., м. Херсон)] : Херсонська державна морська академія, 2016. – С.25-28.
9. Kerzner H. Project management: a systems approach to planning, scheduling, and controlling / Harold Kerzner. – [8 ed.]. – New Jersey: John Wiley and Sons, Inc., 2003. – 891 p.

REFERENCES

1. Lebid V.V. Osnovni pryntsyipy realizatsii proektiv perevezennia u mizhnarodnomu spoluchenni. Tezy XIII Mizhnarodnoi konf. «PM Kiev'16. Upravlinnia proektamy v rozvytku suspilstva». Kyiv, National University bidivnytstva and Architecture, 2016. (Ukr)
2. Rach V.A., Rossoshanska O.V., Medvedeva O.M. Upravlinnia proektamy: praktychni aspekty realizatsii strategii regionalnogo rozvytku. Kyiv, «K.I.C.», 2010. 276 p. (Ukr)
3. Rukovodstvo k Svodu znaniu po upravleniiu proektami (Rukovodstvo PMBOK). Project Management Institute, Four Campus Boulevard, Newtown Square, PA 19073-3299 USA, 2004. 388 p. (Rus)
4. Bushuev S.D. Slovyk-dovidnyk z pytan upravlinnia proektamy. Ukrainaska asotsiatsiia upravlinnia proektamy. Kyiv, Vydavnychiy dim «Dilova Ukraina». 2001. 640 p. (Ukr)
5. Vorkut T.A., Bilonog O. Ye.. Metodychni osnovy formuvannia strategichnogo portfelia proektiv syysem perevezen v organizatsiiakh terminalnoi dostavky vantazhiv avtomobilnym transportom. Management of projects, system analysis and logistics. Kyiv. National Transport University. 2012. Vol. 9. 462 p. (Ukr)
6. Kaplan, Norton, 2000 – Kaplan R.S., Norton D.P. The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in the New Business Environment. Boston: Harvard Business School Press, 2000.
7. Bushuev S.D., Bushueva N.S., Pokrovytska O.O. Tehnologichna zrilist iak instrument strategichnogo rozvytku kompanii na osnovi upravlinnia proektamy. Upravlinnia proektamy ta rozbytok vyrobnytstva. Lygansk. 2004. Vol. 1 (9). (Ukr)
8. Lebid V.V., Kunda N.T. Pidhody do pryiniattia optymalnogo rishennia shchodo vyboru proektu perevezennia vantagiv. Suchasni informatsiini ta innovatsiini tehnologii na transporti (MINTT – 2016). Kharkiv. Kherson Maritime State Academy. 2016. 428 p. (Ukr)
9. Kerzner H. Project management: a systems approach to planning, scheduling, and controlling / Harold Kerzner. [8 ed.]. New Jersey: John Wiley and Sons, Inc., 2003. 891 p.

РЕФЕРАТ

Лебідь В.В. Системний підхід до управління життєвим циклом проектів перевезення вантажів / В.В. Лебідь, Н.Т. Кунда // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Технічні науки». Науково-технічний збірник. – К.: НТУ, 2017. – Вип.1 (37).

У статті запропоновано підходи до організації планування, контролю та ефективності реалізації продукту проекту протягом його життєвого циклу.

Об'єкт дослідження – проект транспортного забезпечення вантажних перевезень, що реалізується в конкурентному середовищі автотранспортних послуг.

Мета роботи – дослідження впливу якості транспортної послуги як продукту проекту протягом його життєвого циклу на стан бізнес-операцій проектно-орієнтованого підприємства автотранспортної галузі.

Методи дослідження – елементи системного підходу, методи управління проектами.

Авторами досліджено, якщо результатом проектної діяльності проектно-орієнтованого підприємства в галузі міжнародних автомобільних перевезень є суттєве покращення бізнес-операцій, збільшення контрактів на доставку вантажів та укладення угод між всіма учасниками транспортного процесу, то такий проект є ефективним і конкуренто-спроможним. Для досягнення поставленої мети рекомендується строго дотримуватися чітко сформованих дій на всіх етапах життєвого циклу проекту.

Відповідно до умов стандарту РМВоК Американського інституту управління проектами РМІ розроблено і запропоновано ввести такі поняття як «проект транспортного забезпечення вантажних перевезень», «продукт проекту перевезення», «результат проекту перевезення вантажів», «якість транспортної послуги як продукту проекту». Це дасть можливість однозначного підходу і спрощення процедури розробки і реалізації конкретної послуги по перевезенню вантажу, а також визначення відповідальності кожного учасника проекту на всіх етапах життєвого циклу.

Результати, викладені у статті, можуть бути впроваджені при розробці проектів перевезень вантажів у міжнародному сполученні на проектно-орієнтованих підприємствах, також можуть зацікавити фахівців з вантажних перевезень, менеджмент проектно-орієнтованих підприємств, студентів та аспірантів, які навчаються за напрямом підготовки «Управління проектами».

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПРОЕКТ ТРАНСПОРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ, ПРОДУКТ ПРОЕКТУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ, РЕЗУЛЬТАТ ПРОЕКТУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ, ЯКІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ ПОСЛУГИ ЯК ПРОДУКТУ ПРОЕКТУ.

ABSTRACT

Lebid' V.V., Kunda N.T. Project management of loads life cycle of international freight transportation. Visnyk National Transport University. Series «Technical sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2017. – Issue 1 (37).

The paper proposes approach to the organization of planning, control and efficiency of realization of project product during its life cycle.

Object of the study – project of transport providing of freight transportations, realized in the competitive environment of auto transportation services.

Purpose of the study – influence research of transport services quality as the project product during its life cycle on the business operations state of the project-oriented enterprise of auto transportation industry.

Method of the study – elements of system approach, methods of projects management.

The authors investigated that if the project activity result of the project-oriented enterprise in the auto transport international industry is a substantial business operations improvement, increase of loads delivery contracts and agreements between all the transport process participants, so such a project is effective and competitive. For the achievement of the aimed purpose it is recommended to adhere strictly he expressly formed actions on all life cycle stages of the project.

In accordance with the terms of the standard of PMBoK of the American management institute of the RMI projects it is developed and suggested to enter such concepts as «project of transport providing of freight transportations», «product of transportation project», «result of loads transportation project», «quality of transport service as the project product». It will enable synonymous approach and simplification of procedure of the development and realization of concrete service in load transportation and also determine every project participant's responsibility on all life cycle stages.

The results, presented in the article, can be introduced into the international development of loads transportations projects on the project-oriented enterprises, it can cause specialists interest in freight transportations, management of the project-oriented enterprises, students and graduate students in the field «Management projects».

KEYWORDS: PROJECT of TRANSPORT PROVIDING of FREIGHT TRANSPORTATIONS, PRODUCT of TRANSPORTATIONPROJECT, RESULT of LOADSTRANSPORTATION PROJECT, TRANSPORT service QUALITY, AS the PROJECTPRODUCT.

РЕФЕРАТ

Лебедь В.В. Системный подход к управлению жизненным циклом проектов перевозки грузов / В.В. Лебедь, Н.Т. Кунда // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Технические науки». Научно-технический сборник. – К. : НТУ, 2017. – Вып. 1 (37).

В статті пропонується підходи к організації планування, контролю і ефективності реалізації продукту проекту в течение его жизненного цикла.

Об'єкт дослідження – проект транспортного забезпечення перевезення вантажів, реалізує в конкурентній середі автотранспортних послуг.

Ціль роботи – дослідження впливу якості транспортної послуги як продукту проекту в течение его жизненного цикла на стані бізнес-операцій проектно-орієнтованого підприємства автотранспортної галузі.

Методи дослідження – елементи системного підходу, методи управління проектами.

Авторами досліджено, якщо результатом проектно-орієнтованого підприємства в галузі міжнародних автомобільних перевезень є суттєве покращення бізнес-операцій, збільшення контрактів, на доставку вантажів і укладення угоди між усіма учасниками транспортного процесу, то такий проект є ефективним і конкурентоспроможним. Для досягнення поставленої цілі рекомендується строго дотримуватися чітко сформульованих дій на всіх етапах життєвого циклу проекту.

В відповідності з умовами стандарту РМВoК Американського інституту управління проектами PMI розроблено і запропоновано ввести такі поняття як «проект транспортного забезпечення вантажів», «продукт проекту перевезення», «результат проекту перевезення вантажів», «якість транспортної послуги як продукту проекту». Це дає можливість однозначного підходу і спрощення процедури розробки і реалізації конкретної послуги по перевезенню вантажу, а також визначення відповідальності кожного учасника проекту на всіх етапах життєвого циклу.

Результати, викладені в статті, можуть бути впроваджені при розробці проектів перевезень вантажів в міжнародному сообщенні на проектно-орієнтованих підприємствах, також можуть зацікавити спеціалістів по вантажним перевезенням, менеджмент проектно-орієнтованих підприємств, студентів і аспірантів, навчаються по напрямку підготовки «Управління проектами».

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПРОЕКТ ТРАНСПОРТНОГО ОБЕСПЕЧЕННЯ ГРУЗОВИХ ПЕРЕВОЗОК, ПРОДУКТ ПРОЕКТА ПЕРЕВОЗКИ, РЕЗУЛЬТАТ ПРОЕКТА ПЕРЕВОЗКИ ГРУЗОВ, ЯКІСТЬ ТРАНСПОРТНОЇ УСЛУГИ ЯК ПРОДУКТУ ПРОЕКТА.

АВТОРИ:

Лебідь Вікторія Вікторівна, Національний транспортний університет, старший викладач кафедри міжнародних перевезень та митного контролю, e-mail: Vikky85@ukr.net, тел. +380678959339, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова 1, к. 437, тел. 044-280-84-02.

Кунда Неля Тарасівна, кандидат технічних наук, доцент, відмінник освіти України, Національний транспортний університет, професор кафедри міжнародних перевезень та митного контролю, ntkunda@gmail.com, тел. +380673665979, Україна, м. Київ, 01010, вул. Суворова, 1, к. 437, тел. 044-280-84-02.

AUTHOR:

Lebid Victoria Viktorivna, National Transport University, senior lecturer in International Transportation and Customs Enforcement, e-mail: Vikky85@ukr.net, tel. +380678959339, Ukraine, 01010, Kyiv, str. Suvorov 1, k 437. tel. 044-280-84-02.

Kunda Nelia T., Ph.D., associate professor, Excellence in education of Ukraine, National Transport University, professor of department of international transportations and custom control, ntkunda@gmail.com, tel. +380673665979, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. 1, aud. 437. tel. 044-280-84-02.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Воркут Т.А., доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедри транспортного права та логістики, Київ, Україна.

Стасюк О.І., доктор технічних наук, професор, Державний економіко-технологічний університет транспорту, в.о. проректора з наукової роботи, лауреат Державної премії України, Київ, Україна.

REVIEWER:

Vorkut T.A., Ph.D, Engineering (Dr.), professor, National Transport University, Head of Law and transport logistics, Kyiv, Ukraine.

Stasuk O.I., Ph.D, Engineering (Dr.), professor, State Economy and Technology University of Transport, acting Rector for Research, State Prize of Ukraine, Kyiv, Ukraine.